

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА
ПЕДАГОГІКИ І МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
01 Освіта/Педагогіка
014 Середня освіта (Історія)
Середня освіта (Історія)
4
2 рік, III семестр
обов'язкова

українська
щовівторка 8.30 – 9.30 (114 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на платформах
ZOOM та Google-class).
кандидат педагогічних наук, доцент
Кулик Ірина Олександрівна
E-mail: 22Kulyk@gmail.com

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки» охоплює систему знань з проблем навчання, виховання та розвитку особистості. Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню компетентностей, необхідних для ефективної педагогічної діяльності у закладах загальної середньої освіти. Загальнотеоретичні основи сучасної педагогіки є базою для подальшого оволодіння логікою освітнього процесу, досвідом інноваційної педагогічної діяльності.

Предметом вивчення є сутність, закономірності, принципи освітнього процесу як фактору й засобу формування особистості.

Програма навчальної дисципліни складається з чотирьох змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні основи педагогіки.
2. Світова педагогічна думка та практика.
3. Розвиток української школи і педагогічної думки: історія і сучасність.
4. Виховний процес як система.

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки» є формування у здобувачів освіти компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності теоретичних та практичних основ сучасної педагогіки. Навчальна дисципліна спрямована на формування цілісного розуміння методологічних та теоретичних засад загальної педагогіки як науки; засвоєння здобувачами освіти системи наукових знань про історико-педагогічні процеси,

що мали місце у зарубіжній та українській педагогіці; формування практичних умінь та навичок, необхідних для забезпечення ефективної педагогічної діяльності в умовах реформування системи освіти в Україні.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
ЗК 03	Здатність активно вчитися впродовж життя й оволодівати інноваційними стратегіями навчання.
ЗК 04	Здатність виявляти ініціативу, підприємливість, генерувати нові ідеї, визначати та розв'язувати проблеми.
ЗК 05	Здатність ефективно працювати одноосібно, у складі команди і в мультидисциплінарному оточенні.
ФК 01	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
ФК 04	Здатність управляти освітніми проєктами, відповідати за прийняття рішень у невизначених умовах та спрямовувати розвиток здобувачів освіти на прогрес і досягнення.
ФК 05.	Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
ФК 08	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.
Програмні результати навчання	
ПРН 01	Уміння аналізувати й розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері професійної діяльності або навчання.
ПРН 03	Володіння концептуальними науковими та практичними знаннями та здатністю до критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної педагогічної діяльності.
ПРН 05	Володіння навичками розв'язання освітніх, виховних, розвивальних та науково-методичних завдань, уміння застосовувати найбільш ефективні методичні підходи і сучасні технології навчання історії, виховання і розвитку учнів з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей і потреб.
ПРН 09	Здатність продовжувати навчання упродовж життя і вдосконалювати здобуті під час навчання компетентності з високим рівнем автономності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	120	36	20			64	120	10	8			102
Модуль 1												
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи педагогіки												
Тема 1. Педагогіка як наука та навчальний предмет	12	4	2			6	12	2				10

Тема 2. Методологія педагогіки та методи педагогічних досліджень	8	4	2			2	8					8
Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості	10	2	2			6	10		2			8
Разом за змістовим модулем 1	30	10	6			14	30	2	2			26
Змістовий модуль 2. Світова педагогічна думка та практика												
Тема 4. Виникнення виховання й освіти в світовій суспільній цивілізації	6	2				4	6	2				4
Тема 5. Виховання у Стародавній Греції та Стародавньому Римі	6		2			4	6		2			4
Тема 6. Педагогічна думка епохи Середньовіччя та Відродження	6	2				4	6					6
Тема 7. Західноєвропейська педагогічна думка XVI – XIX ст.	6	2	2			2	6					6
Тема 8. Система освіти та педагогічна думка к. XIX – п. XX ст.	6	2	2			2	6					6
Разом за змістовим модулем 2	30	8	6			16	30	2	2			26
Змістовий модуль 3. Розвиток української школи і педагогічної думки: історія та сучасність												
Тема 9. Історія вітчизняної школи та педагогічної думки в X – XVI ст.	6	2	2			2	6	2				4
Тема 10. Освіта і педагогічна думка XVI – XVII ст.	4	2				2	4					4
Тема 11. Українська школа і педагогічна думка у XVIII ст.	4	2				2	4					4
Тема 12. Система освіти і педагогічна думка в Україні у XIX ст.	4	2				2	4					4

Тема 13. Педагогічні ідеї у творчості українських просвітителів кінця XIX – початку XX століття	4	2				2						4
Тема 14. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні у 20-80-х рр. XX ст.	6	2	2			1	6		2			4
Тема 15. Сучасна система освіти в Україні	2	2				1	2	2				
Разом за змістовим модулем 3	30	14	4			12	30	4	2			24
Змістовий модуль 4. Виховний процес як система												
Тема 16. Теоретичні основи виховного процесу	12	2				10	12	2				10
Тема 17. Технологія організації виховного процесу	18	2	4			12	18		2			16
Разом за змістовим модулем 4	30	4	4			22	30	2	2			26
Усього	120	36	20			64	120	10	8			102

Тематика практичних занять

Модуль I

Тема 1. Педагогіка – наука про виховання

План

1. Предмет, завдання та функції педагогіки.
2. Основні категорії педагогіки.
3. Система педагогічних наук. Зв'язок педагогіки з іншими науками.

Тема 2. Методологія педагогіки та методи науково-педагогічного дослідження

План

1. Методологія педагогіки та її рівні.
2. Філософські основи педагогіки.
3. Загальнонауковий рівень методології.
4. Конкретнонауковий рівень методології.
5. Система методів педагогічних досліджень.
6. Етапи педагогічного дослідження.

Тема 3. Розвиток, соціалізація і виховання особистості

План

1. Поняття розвитку і формування особистості. Фактори розвитку особистості.
2. Роль спадковості і середовища в процесі розвитку особистості.
3. Виховання – провідний фактор розвитку і формування особистості.

4. Динаміка особистості. Діяльність як фактор розвитку.
5. Основні теорії розвитку особистості.
6. Вікова періодизація розвитку особистості та школярів.

Модуль II

Тема 4. Виховання і зародження педагогічної думки в державах Стародавнього Світу

План

1. Система освіти в державах Стародавньої Греції. Спартанська та Афінська системи виховання.
2. Педагогічні ідеї Сократа, Аристотеля, Демокрита, Платона.
3. Система освіти і розвиток педагогічної думки у Стародавньому Римі. Педагогічні ідеї Марка Фабія Квінтіліана.

Тема 5. Система освіти та розвиток педагогічної думки в Західній Європі в 17 – 18 ст.

План

1. Класно-урочна система та принципи навчання Я.А.Коменського.
2. Педагогічна система Джона Локка.
3. Ідея вільного виховання Жан-Жака Руссо.
4. Педагогічні погляди французьких філософів Клода Гельвеція та Дені Дідро.

Тема 6. Реформаторська педагогіка зарубіжних країн у кінці XIX – XX ст.

План

1. Причини зростання інтересу до проблем освіти і виховання в к. XIX – на поч. XX ст.
2. Теорія “вільного” виховання (Елен Кей, Г. Шаррельман, М. Монтесорі).
3. Експериментальна педагогіка (Ернст Мейман, Едуард Торндайк, Вільгельм Лай).
4. Теорія “трудової школи” і “громадянського виховання” Г. Кершенштейнера.
5. Теорія і практика “нового виховання” і “нових” шкіл (Едмон Демолен, Фер’єр).

Модуль III

Тема 7. Зародження педагогічної думки в Київській Русі. Розвиток освіти в XIV – XVIII ст.

План

1. Розвиток освіти й педагогічної думки в Київській Русі.
2. Загальна характеристика педагогічної думки й освіти у XIV – XVI ст.
3. Виникнення і розвиток братських шкіл в Україні.
4. Козацька педагогіка: суттєві ознаки, тенденції розвитку.
5. Педагогічні ідеї Григорія Сковороди. Принцип “сродної праці” та природовідповідного виховання.

Тема 8. Розвиток педагогічної думки в Україні в 20 – 60 рр. XX ст.

План

1. Просвітницька діяльність і педагогічні погляди І.Огієнка, І.Стешенка, С.Русової, М.Даденкова.
2. Педагогічна діяльність і теоретична спадщина Антона Макаренка.
3. Педагогічна спадщина Григорія Ващенко.
4. Педагогічна діяльність і теоретична спадщина Василя Сухомлинського.

Модуль IV

Тема 9. Виховний процес як система

План

1. Сутність виховання, його мета, завдання.
2. Основні структурні компоненти процесу виховання. Структура процесу самовиховання.
3. Закономірності та принципи процесу виховання.
4. Класифікація методів виховання.

Тема 10. Концептуальні засади та напрями організації процесу виховання

План

1. Концептуальні засади основних напрямів виховання (зміст, завдання, методи, форми, засоби):
 - а) громадянське виховання
 - б) розумове виховання
 - в) моральне виховання
 - г) екологічне виховання
 - д) статеве виховання
 - е) правове виховання

- ж) трудове виховання
- з) естетичне виховання
- і) фізичне виховання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

- Закон України “Про Освіту” [Електронний ресурс]: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // Офіційний сайт Верховної Ради України. Режим доступу : [http:// zakon.rada.gov.ua/go/2145-19](http://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19).
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2020, № 31, ст.226) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- Артемова Л. Історія педагогіки України: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2006. 315 с.
- Березівська Л.Д. Маловідомі першоджерела української педагогіки (друга половина ХІХ–ХХ ст.): хрестоматія. Київ: Науковий світ, 2003. 418 с.
- Белкіна Н.І., Коваленко Є.І., Яковець Н.І. Історія педагогіки : навч. посіб. Ніжин, 2001. 246 с.
- Бех І. Д. Виховання особистості : сходження до духовності. Київ : Либідь, 2006. 272 с.
- Березюк О.С., Власенко О.М. Хрестоматія з української педагогіки: навчально-методичний. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 338 с.
- Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посібник. Київ : Знання, 2008. 566 с.
- Волкова Н. П. Педагогіка : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Видавничий центр Академія, 2001. 576 с.
- Галузинський В.М., Євтух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. Київ, 1995. 121 с.
- Гончаренко С.У. Український педагогічний словник: довідкове видання. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
- Гончаренко С. У. Педагогічні дослідження. Методологічні поради молодим науковцям. Київ – Вінниця : ДОВ «Вінниця», 2008. 278 с.
- Дубасенюк О.А., Левківський М.В. Історія педагогіки: навч. посібник. Житомир : ЖДПУ, 1999. 336 с.
- Державна національна програма „Освіта” („Україна ХХІ століття”). Київ: Райдуга, 1994. 61 с.
- Живодьор В.Ф., Сбруева А.А., Рисіна М.Ю. З історії національного шкільництва: навчально-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1998. 144 с.
- Зайченко І.В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім “Слово”, 2010. 624 с.
- Зайченко І.В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга ІІ. Школа, освіта і педагогічна думка в Україні : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Видавничий Дім “Слово”, 2010. 1032 с.
- Зайчук В. О. Технологія професіоналізму в освіті : монографія. Луцьк : Твердиня, 2012. 577 с.
- Зязюн І. А. Краса педагогічної дії : навч. посібник для вчителів, аспірантів, студ. серед. та вищих навч. закладів. Київ : АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти, 1997. 302 с.
- Євтушенко М.Ю., Хижняк М.І. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 350 с.
- Ісаєнко В., Рідей Н., Навроцька Д., Улішенко А. Синергетична педагогіка: навч.-метод. посібник. Київ: НПУ імені М.П.Драгоманова, НАУ, 2019. 416 с.
- Козловський Ю.М. Методика науково-педагогічного дослідження. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. 192 с.
- Концепція нової української школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczya.pdf> 9.
- Корягін М.В., Чік В.Ю. Основи наукових досліджень: монографія. Львів: Алерта, 2019. 622 с.
- Косенко Д. Новий освітній простір. Мотивуючий простір. Київ : Видавничий центр Академія, 2019. 255 с.
- Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник. Київ: Знання, 2005. 336 с.

- Кравець В. Зарубіжна школа і педагогіка ХХ століття. Тернопіль: Богдан, 1996. 290 с.
- Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва. Тернопіль: Богдан, 1996. 436 с.
- Любар О.О. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія. Київ : Знання, 2005. 767 с.
- Левківський М. В. Історія педагогіки : підручник. Київ: Центр навч. літератури, 2003. 360 с.
- Любар О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посібник. Київ: Знання, 2006. 447 с.
- Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні. Київ : “Віктор”, 2003. 235 с.
- Нісімчук А. С. Інноваційні технології педагогічної освіти : монографія. Луцьк : Твердиня, 2012. 478 с.
- Онищенко Н. П. Методика виховної роботи : навч. посіб. за кредитно-модул. системою орг. навчання. Переяслав-Хмельницький : СПД Карпук С. В., 2009. 326 с.
- Пэхота О.М., Кітенко А.З., Лабарський О.М. Освітні технології. Київ: Наукова думка, 2000. 230 с.
- Пашенко М.І., Красноштан І.В. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 228 с.
- Психологія педагогічної взаємодії: інтегративний підхід: монографія / В.Л. Зливков, О.В. Завгородня, С.О. Лукомська, С.О. Копилов, О.В. Котух; за ред. В. Л. Зливкова, С.О. Лукомської. Київ: 2019. 259 с.
- Саух П. Ю. Сучасна освіта : портрет без прикрас : монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012. 382 с.
- Сбруєва А., Рисіна М., Осьмук Н., Чистякова І. Практикум з історії педагогіки. Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2019. 165 с.
- Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Методологія науково-педагогічних досліджень: підручник. Рівне: Волинські обереги, 2013. 360 с.
- Сорока Г.І. Сучасні виховні системи та технології: навч. посібник. Харків: Основа, 2002. 245 с.
- Тверезовська Н. Т. Сидоренко В.К. Методологія педагогічного дослідження : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2013. 440 с
- Чопик Ю.С, Стражнікова І.В. Зарубіжна реформаторська педагогіка в оцінках українських науковців другої половини ХХ – початку ХХІ століття: монографія. Івано-Франківськ: НАІР, 2017. 264 с.
- Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2017. 2017. 237 с.
- Янкович О., Беднарек Ю., Анджеевська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів: навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім В. Гнатюка, 2015. 212 с.

Допоміжна література

- Баханов К.О. Сучасна шкільна історична освіта: інноваційні аспекти. Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2005. 384 с.
- Баханов К.О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя: Просвіта, 2004. 324 с.
- Баханов К.О. Традиції та інновації в навчанні історії в школі. Дидактичний словник-довідник. Запоріжжя: Просвіта, 2002. 107 с.
- Гессен С.И. Основы педагогики. Введение в прикладную философию. Москва, 1997. 232с.
- Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 224 с.
- Джуринский А. Н. История образования и педагогической мысли : учеб. для студ. высш. учеб. заведений. Москва: Изд-во ВЛАДОС–ПРЕСС, 2003. 400 с.
- Днепров Э. Д. Очерки истории и педагогической мысли народов СССР (Конец XIX – начало XX в.). Москва: Педагогика, 1991. 448 с.
- Днепров Э. Д. Советская литература по истории школы и педагогики дореволюционной России. 1918 – 1977. Библиографический указатель. Москва, 1979. 446 с.
- Зайченко І.В. Освіта і педагогічна думка в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.: монографія. – 2-е вид., перероб. і доповн. Київ: ЦТ “Компринт”, 2013. 504 с.
- Кіт Г. Г. Українська народна педагогіка : курс лекцій. Вінниця : Едельвейс і К, 2008. 301с.

Коменский Я.А. Избранные педагогические сочинения. Москва: Педагогика, 1982. 103с.

Коменский Я.А., Д.Локк, Ж.Ж.Руссо, Й.Г.Песталоцци. Педагогическое наследие. Москва: Педагогика, 1989. 405 с.

Константинов Н.А., Медынский Е.Н., Шабалева М.Ф. История педагогики. Москва: Просвещение, 1982. 447 с.

Кузь В. Г. Українська козацька педагогіка і духовність. Умань, 1995. 116 с.

Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник. Київ : Знання, 2007. 447 с.

Кудіна В. В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Київ : Ленвіт, 2007. 194 с.

Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи: теорія виховання : навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2006. 60 с.

Мешко О.І., Янкович О.І., Мешко Г.М. Історія зарубіжної школи і педагогіки. Тернопіль: Богдан, 1997. 81 с.

Москалець В.П. Психологія особистості: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 262 с.

Мосіяшенко В.А. Українська етнопедагогіка: навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2015. 253 с.

Паламарчук В. Ф. Першооснови педагогічної інноватики. Київ : Знання України, 2005. 420 с.

Пискунов А.И. Хрестоматія по історії зарубіжної педагогіки. М.: Просвещение, 1981. 528 с.

Прокопенко І.Ф. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навчальний посібник. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.

Стельмахович М.Г. Українська народна педагогіка. Тернопіль: ВГ ІСДО, 1996. 286 с.

Ступарик Б.М. Національна школа: витоки, становлення: навчально-методичний посібник. Київ: ІЗМН, 1998. 336 с.

Тед Дінтерсміт, Тоні Вагнер. Мистецтво навчати. Як підготувати дитину до реального життя. Київ: Наш Формат, 2017. 312 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. <http://www.mon.gov.ua>.

Офіційний сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. <http://naqa.gov.ua>

Офіційний сайт ЮНЕСКО. <http://www.unesco.org/>

pidruchniki.ws/pedagogika

<http://www.iteach.com.ua> – український сайт програми Intel «Навчання для майбутнього».

<http://www.intel.com/education/teach> – Intel® Teach to the Future.

<http://thefuture.news/about/> – The Future – освітній ресурс про новітні технології

<https://www.ed-era.com/> – Educational Era

<http://osvita.org.ua> – освітній портал – каталог освітніх ресурсів, новини освіти, вищі навчальні заклади України.

<https://childfund.org.ua/> – соціальна освіта в Україні (організація семінарів, тренінгів, дистанційна освіта у галузі соціальної педагогіки).

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. <http://www.nbuv.gov.ua>.

Національна парламентська бібліотека України. <http://www.nplu.kiev.ua>

Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка. <http://korolenko.kharkov.com>

<http://osvita.ua>

<http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Історія та загальнотеоретичні основи педагогіки» потребує: активної пізнавальної діяльності здобувача вищої освіти на лекційних заняттях, виконання модульних контрольних робіт (тестових завдань), самостійної роботи, підготовки до практичних занять; роботи з нормативно-правовими документами, опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури. Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі,

суть якої полягає у повазі до особистості студента, навчання у співробітництві; плюралізмі думок як важливій основі розвитку критичного мислення студентів.

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки, аргументуючи їх знаннями провідних засад організації освітнього процесу;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил поведінки, поважати думки та права інших здобувачів освіти та викладача;
- виконати завдання для самостійної роботи;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах особистісно зорієнтованого, компетентнісного і діяльнісного підходів.

Розподіл балів

Вид роботи	Кількість балів з.м. 1	Кількість балів з.м. 2	Кількість балів з.м. 3	Кількість балів з.м. 4	Всього
Робота на практичному занятті	12	12	8	8	40
Робота на лекційному занятті	2	2	3	1	8
Модульна контрольна робота		5		5	10
самостійна робота студентів (завдання з вивчення першоджерел, підготовка презентацій, рефератів, есе).	3	5	7	2	17
екзамен					25
Разом					100